

አልአሚን፣ ሰር-ዘመን እት ፈን
2ይ ክፍል

ኬትባይ፡ መሕሙድ ዑብደላ (አቡ-ኩፊሕ)
መተርጅማይ፡ ዑብደላ መ/ዐሊ. (መዐልም)
ኦሪጅናል ሐዳስ

አልአሚን “እላተ ግንደዕ!” ቤላ ከዐሎብጠ። ለመደርሲን ጀውጦ ሰበት ዐለው ብዙሕ ሰምዕው ይዐለው። እስታዝ መሐመድ እስማኒል እግል ኖሱ ዎሮት ምን ውላድ ግንደዕ ሰበት ገብአ እግል ደረሰ ወመደርሲን ዐዙመት ጸቤሕ አዳለ እግሎም ወሰኒ እንዴ ሐረብዮም ሄራሮም አሰክ ባጽዕ አተላለው።

አዜመ አልአሚን እብ ሐቴ ርእየት መዲነት ግንደዕ እንዴ ኢጸግብ ምነ፡ ወወድ ግንደዕ ግብአቱ ሰኒ ብሱጥ እት እንቱ፡ ምስል ጸሩ ገበዩ አተላለ። ድማን ወድገለብ እት ልትዋለብ ወአተቡሰ ገበዩ ክምሰል ተኮበት ዲብ ጣይም ሕጥምሎ፡ አማተሬ፡ ክትምዩ፡ ገበይ-ቀጣን ሰጋደት እንዴ ተዐዳት ጥዋሎት በጽሐት። ላመ ደረሰ ለግርመት ጠቢዐት፡ ሰዐረ ወአቀጥፈ ለዐፋ ውዕላም ዐለው። አዜ እት ሐቴ ምዕሎም በሐር እብ አምዋጀ አድሕድ እት ደርክ ክምሰል ረአው፡ ተፍኪሮም ወሐምዴሆም እት ረቢ ገብአ ወእበ እግል ጌሰው ርሕለት ፈርሐው ወተዐጀበው። አልአሚንመ እለ ርሕለት እለ ዝያድ ምን አዳሙ እብ ፍንቱይ ዝክርያቱ ሰጀለዩ።

እት ባጽዕ እት መድረሰት ሼክ አልአሚን እት ጥዋሎት ለህሌት ዲባ ኣተዎም። ህቶም ክምሰለ ሞጅ ሞጅው ወምሰል ሉለት በሐር ቀየሕ ላተ መዲነት ባጽዕ ተኣመረው። ሐቆ ዝያረት ኣትመመው እቅባለቶም ኣሰክ ኣሰመረ እብ ለውቀት ወፈርሐት ገብአት። አልአሚንም ዝያድ ክሎም ኣምር ወፈህም እንዴ ወሰከ ወለ እትቡ ትቀረጨት እተ ግንደዕ ምሰል እም መዲይን ላተ መዲነት ባጽዕ እብ ፍንቱይ ዝክርያት ወሽዑር እት ለኣትዋይን ኣሰክ ኣሰመረ ኣቅበለ።

ሐቆ ርሕለት መድረሰት አልኬርየ አልእሰላምየ ገሌ ምን ደረሳህ እብ ኣሳሚሆም እንዴ ትላኬቶም ኣበዎም ኣው ህዩ እማቶም እግል ልትላከው ኣማውር ኣለፈት። አልአሚንም ሰሜቱ ምሰል እሎም ዋልዴንኩም ትላከው ለትበህልው ደረሳ ተ ለበለት። ወፈጅራተ ኣበውም ክም መጽአው፡ “ውላድኩም ምን ቃኑን መድረሰት ለለኣፈግሮም ሰበት ወደው ራፍዳሞም ህሌነ” ትበህለው።

ምሰል አልአሚን ሐሁ ምን እሙ ለተልዩ መሐመድዐሊ ዑመር ኣሊ ማጽእ ሰበት ዐለ እግል ኢልትረፈድ ተሐት ወለዐል ጆጠ ወእግል ልትሐሰቦም ዶልክ እግል ዎሮት ኣትኣለ ወትጀረሰ። ላኪን ለሰምዑ እዘን ኢረክበ። ኣዜመ ሐሁ እግል አልአሚን እንዴ ነሰአዩ ኣሰክ መድረሰት ጃልየት ጌሰ እቡ። ጃልየት አልዐረብየ ለእተ ደርሶ ለዐለው ውላድ ሰዑድዮ፣ መሰር፣ ሱዳን፣ የመን ወሰብ ገጽ ወጽጉባም ወሰብ ሰልጠት ሕኩመት ላቶም ለትሰረረተ፡ ክምሰል ከረ አልአሚን ዑብዱለጢፍ ለመሰሎ የታይም ወእት ድህርት መናበረት ለነብሮ ይዐለውመ ምን ልትበህል፡ ሐዳምቶም አልአሚን እንዴ ወሰክከ። ለመድረሰት ጃልየት መርሐ ለዐለው ትጃር ወጽጉባም'ቶም ለዐለው።

ክምሰል ከረ ሼክ ኣሕመድ ዑቤድ፣ ባሐቤሽ ሐሁ ሳልም ዑቤድ ባሐቤሽ ውብዕዳም ክምሰልሆም ቶም መርሕወ ለዐለው። እሎም ደረሰ ወመመውለት ጽጉባም ላቶም ክምሰል ከረ ዐድ ኣልቃምዲ እት ኣቅርደት ለዐለው፡ ወዐድ ኣልዓሙዲ እት ኣሰመረ ለዐለው ጃልየት ብሕቶሆምተ ለዐለት።

አልአሚን ዑብዱለጢፍ እትለ መድረሰት እለ እንዴ መጽእ ሱሳይ ፈሰል ምንመ ዐለ፡ ክምሰል ትከበተዉ ላተ እት ኣምሳይ ፈሰል በልሰዉ። እሊ ህዩ እት ህግየ ዐረቢ ሐምቅ ህሌክ እንዴ ትበህላ ቱ። ሰበቡ ህዩ ለእትለ መድረሰት ደርሶ ለዐለው ክሎም ውላድ ዐረብ ወአልአሚን መትሃግያይ ትግራይት ሰበት ቱ።

አልአሚን እብ ኣከይ ኣደብ ምን መድረሰት ጥሩዝ ሰበት ዐለ ግድም ኣደቡ ወምሰተዋሁ እግል ለኣሰኔ፡ ላሊ ወኣምዕል ተርሀ ወእብ ድራሰት ሰኔ ተኣየሰ። መደርሲን እለ መድረሰት ክሎም ከሪጂን አልአዝሀር እት ገብኡ፡ ህቶም ህዩ፡ ክምሰል ከረ ሙዲር መድረሰት ሼክ መሐመድ ከሊፈ ወእሰታዝ ህበ ኣቡዐዚዝ ወሙሰጠፈ በደዊ ወመሐመድ መሐመድ ኣልበነ። ሸሩዋ ናይ እለ መድረሰት እሰልፍ መትሃግያይ ህግየ ዐረቢ እግል ትግበእ ብከ ወሐር እት ክል ደንጎበ ወሬሕ 05 ብር

እግል ትድፈዕ ትትቀሰብ። እሊ ድፎዕ እሊ ህዩ እግለ እት ሰልፋይት ደረጀት ፈግሮ ደረሰ ኢሸምሎም። እት ደንጎበ ክል-ወሬሕ 05 ብር እግል ትድፈዕ እግለ ዲብ ድህርት መንበረት ወይትምን ለዐለው ለኢልትቀደር ሸይ ቱ ለዐለ።

አልአሚን ሓለት መንበረት ምን ልቡ ባድየት ሰበት ይዐለት እግል እለ መሸክለት እለ እግል ልሕለል መስተወ ድራሰቱ እግል ለአደቅብ ወሸሃደት ሕር ምን ድፍዕየት ሸህርየት እግል ልርኩብ ሐሰበ። እለ እግል ልውዴ ህዩ ምስል ገሌ ፈዳብያም ደረሰ እግል ልትአመር ዐለ እግሉ። እት ሓምስ ፈሰል ሳልሳይት ደረጀት ፈግረ ወእት ሳድሳይ ፈሰል ህዩ ይማሙ ምስል ፈዳብያም ደረሰ እንዴ ተዐለበ። ምስል ፈዳብ ደረሳይ ሳልም መሐመድ ዑመር እግል ልትጃገር አስተብደ።

እሎም ክልኣት ደረሳይ አልአሚን ዐብዱለጢፍ ወሳልም መሐመድ፣ ምርቶም ምን ፈቂረት ዐይለት ወምርቶም ምን ጽግብት ዓይለት ሰበት ዐለው እብ መናበረት እት ሕድ ለበይኣ ይዐለው። ከእብሊ አልአሚን ለፍርሰት ትነፈዐ እበ ወእተ ህቱ ፈግረ ለዐለ ሰልፋይት ደረጀት እግል ልፍገር ወሸሃደት (ሕር ምን ድፍዕየት ሸህርየት እግል ልርኩብ ቀድረ። ከአልአሚን መልህዮቱ ምስል ሳልም ብዙሕ አስተፈደ ምን። እሰልፍ አደቡ አሰን ወምስተወ ድራሰቱ አፈደበ ወምን ድፍዕየት ሐምስ ብር እት ኣክር ወሬሕ ሸሃደት ሕር ረክበ።

አልአሚን አወላይት ደረጀት ሐቆ ሐቱ ወቅት ጸብጠዩ ላቱ ኢጠለቀዩ፣ አሰክ ዐሰር ክልኣት ፈሰል እንዴ ሐኮክ እበ ሌጠ አተላለዩ። ሳመ እትለ መድረሰት እለ ምን አዝሀሪ ሌጠ ማጽአም ለዐለው ሐሬ ላቱ እት ልትቀየሮ ጌሰው። እት አካነቶም ህዩ ብዕዳም መደርሲን እግል ልምጽኦ ቀድረው። አልአሚን ድራሰቱ እት ለአተምም እሰታዝ መሐመድ አልበነ ዐለ ሙዲርለ መድረሰት።

ክል ወክድ የቲም ወፈቂር መሻክሉ ኢልውሕድ። ሐቱ አምዕል እት ወቅት ድራሰት፣ ደረሰ እት ሐሽ መድረሰት ወእት ሻርዕ ፋግራም እት እንቶም ሰድፈት አሰይድ አሕመድ ዑቤይድ በሐቤሽ መጽአዮም። ክሎም ለደረሰ እግለ ናዩ መኪነት ክምሰል ረአው እት አፍሱሎም ተአተው። አልአሚን ሳኪን አመት እንዴ አለቡ ህሙል እት እንቱ እበ እዴሁ ከተፍ አበለዩ። ምሸክለት ዐባይተ። እትሊ ወቅት እሊ አልአሚን ክምሰለ እት አፍ ሐየት ለኣቲ ህለ እብ ርዕብ ገርቡ አቅሱሰ ገብኣ ምን። ለእለ ልብል ወለእለ ለሐድግ ቀው።

አሰይድ አሕመድ ዑቤይድ በሐቤሽ፣ ነፈር መጅልሰ ኤረትርዩ ወጽጉብ ወምሰል ሰብ ገጽ አሰመራቱ ለዐለ። እበ እዴሁ እንዴ ቴትዩ ወአሰኩ እት ገኔሕ፣ “እት ወቅት ድራሰት እግልሚ ፈገርከ?” እት ልብል እት ለአትፍዕድ ሰኣል ወጀሀ እቱ። አልአሚን ሰበት ተሀዘመ “አነ...አነ... ርሱም ድራሰት እግል እድፈዕ ሰበት ኢቀደርኮ ምን ፈሰል ጠርዘውኒ” ቤለዩ። ሸክ አሕመድ ዑቤይድ በሐቤሽ እግል አልአሚን ክምሰል ነገለት እብ እዘኑ እት ዋልዩ፣ አሰክ ሙዲር መድረሰት ለዐለ መሐመድ አልበነ ነሰአዩ። ወእግለ ሙዲር “እግልሚ ጠረዘኩሙ?” ቤለዩ። ለሙዲር

ህይወት፡ “ሕገ ኢጣሊያው ወሽህርያትም ምን ፈጽብያም ደረሰ ሰበት ገብኦ ኢደፈፈ” ቤለዩ። አዜመ እት አልአሚን እንዴ ትወለበ፡ “እግልሚ ተሐሴ?” ቤለዩ። አልአሚን ገርቡ እት ለአርዕዴ፡ “አነ ፈርሀኮ ምንክ ከእባቱ” ቤለዩ። “አቡክ ህለ?” እት ልብል ሰኣል ካልእ ደግመዩ። አልአሚን “አቡዬ ማይት ቱ፡ አነ ምስል እምዬቱ ለእነብር” ቤለዩ እሱፍ ወሕዩር ዲብ እንቱ። እሊ ወቅት እሊ አሕመድ ዑብይድ ባሕቤሽ ርሐም ወጸጋይ ሰበት ዐለ፡ እት ጁቡ እንዴ ከረ (50) ብር እንዴ አፍገረ እግል አልአሚን ሀበዩ ወካልእ ዶል እግል ኢለሐሴ ትፈናዩ። አልአሚን ፋሬሕ እት እንቱ እት እዴህ እንዴ ሰዐመዩ አስክ ፈሰሉ ሄረረ። ላመ ሐሰቱ ምን ሰልፈ ደንጎህ ሔሰ።

ሼክ አሕመድ እት ሸሀር ረመዳን እብ ትሉሉይ ከራመት ፍንጌ እሰላም ወክሰታን እንዴ ኢፈናቴ ካፍሎም ዐለ። መድረሰት ጃልዮት ክምሰል እለ አዜ እንርእያተ ለህሌነ ደዐለት። ሐሽ ጨቢብ ወክምሰል አዜ አወላይ ወካልአይ ዶር ብኑይ እተ ደዐለ። ላኪን ሼክ በዓቅል እግል ትጃረት ህዩቡ ለዐለ አርድ ሰበት ትብረዐዩ፡ ለመሳሐት ናይለ መድረሰት ትወሰከት። ምሮት አሚር ሰዑዲ እንዴ ረአየ ህዩ ጠዋብቅ ክም ልትወሰክ እተ ገብኦት ወእብሊ ዕንታት ዔፍዮተ ክምሰል ትዳዌ ገብኦት።

መናህጅ መድረሰት ጃልዮት መናህጅ መሰር ቱ ለዐለ። እብ ክሱሰ መናህጅ ኤረትርዮ ሌጠ እንዴ ኢገቢእ፡ እብ ሐዳረት ፈርዖናት ወብዕድ ሌጣቱ ተአደርሰ ለዐለት። እት ወቅት እምተሐናት-ሸሃደት ህዩ፡ ለሙራቅቢን ምን ደውለት መሰር ቱ መጽኦ ለዐለው። ለሙራቅቢን ገሌ ሰኖታት ክም ከልአው ህዩ አስክ ዐዶም መሰር ለአቀብሎ። እት መድረሰት ጃልዮት ክልኢቱ ጅንሰ በህለት ውላድ ወአዋልድ ዐለው እተ። ቅሰም ናይ አዋልድ አሰይደ አምነ መለኪን አዜ እት አውሰትራልየ ለህሌት ወብዕዳት ሙደርሳት ለአደርሳህን ዐለዩ። ቅሰም ውላድ ህዩ ሙደርሲኑ ውላድ ዐለው። እትለ መድረሰት እለ ደርሰ ለዐለየ አዋልድ እብ መናበረተን አዋልድ ትጃር ወጽጉባም ሰበት ገብኦ፡ እብ ግርመተን መ ዕንታት ወአልባብ ሸባብ ሳልበ ዐለዩ።

ምን እለን ጀላል ሰናተን ወአግማመን ለዐለየ ህዩ፡ ሐቴ ዘይነብ መሐመድኑር ሐሴን ለትትበህል ክምሰል ሞዴል ናይለ ወክድ ለህይ ትትርኤ ሰበት ዐለት፡ ውላድ ሰብ ገጽ ወጽጉባም አድሕድ ለአትጃግሮ እተ ዐለው። ከምሰል ከረ አልአሚን ለመሰሎ የታይም ወድቡራም ላኪን ምን ትምኔት እንዴ ሐልፈው እብ ጁባም ላቱ እት ጅግረ አትያም ኢለአምሮ። ወእት ደንጎበ ሞዴል ጃልዮት ለዐለት ደረሳይት ምሮት በዐል ቅሰመት ሀደዩ። ዔፍዮተ ወፈተቸ አልባቦም እት ተንን ህዳየ አትፋገረው።

ትተላሌ